

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Raport okresowy nr 3

dotyczący ewaluacji projektu

*Zielone światło dla szkolnictwa
zawodowego. Program doskonalenia
praktycznego dla nauczycieli kształcenia
zawodowego kształcących w zawodach
związanych z zieloną gospodarką*

Łódź 2013

Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego.
Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach
związanych z zieloną gospodarką

Raport powstał w ramach projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką*. Projekt realizowany jest w ramach *Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet III – Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.4 – Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie, Poddziałanie 3.4.3 – Upowszechnienie uczenia się przez całe życie*.

Raport został opracowany przez:

Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych Sp. z o. o.

ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 17

90–248 Łódź

tel. (42) 633 17 19

fax. (42) 209 36 85

Raport opracował:

Maciej Tomczak

specjalista ds. ewaluacji i analiz

Spis treści

I.	Wstęp.....	4
II.	Zadania realizowane w ramach trzeciego kwartału wdrażania projektu.....	6
III.	Podsumowanie trzeciego kwartału prowadzenia kompleksowego procesu ewaluacji projektu.....	12
IV.	Zakończenie	14

I. Wstęp

Dokument „Raport okresowy nr 3 dotyczący ewaluacji projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką*” jest trzecim opracowaniem odnoszącym się do kompleksowego procesu ewaluacji przedsięwzięcia wymienionego w tytule. Projekt ma na celu podniesienie poziomu wiedzy i kompetencji nauczycieli kształcenia zawodowego z terenu całej Polski, prowadzących kształcenie w zawodach związanych z zieloną gospodarką. Z kolei ewaluacja przedsięwzięcia ma posłużyć przede wszystkim dokonaniu wszechstronnej oceny przebiegu i efektów powyższego projektu, a także zidentyfikować ewentualne bariery i problemy związane z jego realizacją.

Merytoryczne treści dokumentu skupione są na analizie czynności podjętych przez Lidera i Partnerów projektu w trzecim kwartale (w okresie od 1 grudnia 2012 roku do 28 lutego 2013 roku) wdrażania przedsięwzięcia oraz na prezentacji bieżących rezultatów analiz prowadzonych w ramach ewaluacji.

Struktura raportu okresowego jest następująca:

- ❖ *Wstęp;*
- ❖ *Zadania zrealizowane w ramach trzeciego kwartału wdrażania projektu;*
- ❖ *Podsumowanie trzeciego kwartału prowadzenia kompleksowego procesu ewaluacji projektu;*
- ❖ *Zakończenie.*

W drugiej części opracowania zaprezentowano podjęte przez *Instytut Technologiczno-Przyrodniczy (Lidera)* oraz *Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (Partnera)*, *Krajowe Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie (Partnera)* i *Instytut Nauk*

Spoleczno-Ekonomiczny (Partnera) działania i czynności, dla których kluczowym punktem odniesienia jest harmonogram przedsięwzięcia. Z kolei w części trzeciej zaprezentowano – w kontekście założonych celów i wskaźników – dotychczas wypracowane efekty projektu.

Kolejne raporty okresowe będą powstawać sukcesywnie wraz z dalszymi postępami we wdrażaniu projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką*, prezentując wyniki badań, otrzymane w ramach prowadzonej oceny przedsięwzięcia.

II. Zadania realizowane w ramach trzeciego kwartału wdrażania projektu

W trzecim kwartale wdrażania projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką* – to jest w okresie od 1 grudnia 2012 roku do 28 lutego 2013 roku – podjęto następujące działania i czynności:

- ❖ Zadanie 1 – „Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego” – program doskonalenia praktycznego
  - opracowano wspólne części trójmodułowego Programu doskonalenia praktycznego;

Wspólne części trójmodułowego Programu doskonalenia praktycznego skupione są na kluczowych założeniach związanych z zieloną gospodarką (pierwsza część, zatytułowana *Zielona gospodarka*), wdrażanym przedsięwzięciem (*Cele i Założenia projektu*), kwestiach związanych z modułami praktyk (*Plan zadań praktycznych*) oraz krótkiej informacji na temat weryfikacji powodzenia podjętych działań i czynności (*Ocena skuteczności projektu*). W ramach merytorycznych treści zaprezentowano, między innymi, globalne (*Zielona gospodarka globalnie*), europejskie (*Strategia Europa 2020*) oraz polskie (*Zielona gospodarka w Polsce*) działania i czynności odnoszące się do inicjatyw podejmowanych na rzecz przeciwdziałania niszczeniu środowiska naturalnego. Jednocześnie, zaprezentowano przedsięwzięcie (*Cele projektu*) wraz z kluczowymi informacjami na temat uczestników (*Rekrutacja*) i organizowanych z myślą o nich praktykach (*Organizacja i miejsce praktyk*). Te ostatnie były szczegółowo rozpisane, uwzględniając wszystkie przewidziane zadania, jakie w ramach praktyk uczestnicy powinni zrealizować w przedsiębiorstwach.

- opracowano Program doskonalenia praktycznego moduł I – „Odnawialne źródła energii kluczem do rozwoju zielonej gospodarki”;

W ramach opracowania przedstawiono ogólne informacje na temat odnawialnych źródeł energii w gospodarce (*Znaczenie odnawialnych źródeł energii*), a także szczegółowo opisano wykorzystanie dostępnych naturalnych procesów przyrodniczych (*Energia biomasy; Energia geotermalna; Energia słoneczna; Energia wiatrowa; Energia wodna*) oraz najważniejsze wytyczne odnoszące się do Programu praktyk (*Specyfika praktyk w ramach modułu »Odnawialne źródła energii kluczem do rozwoju zielonej gospodarki«*).

- opracowano Program doskonalenia praktycznego moduł II – „Nowoczesne technologie i techniki wspierające gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów i przyjazną środowisku”;

W ramach opracowania przedstawiono regulacje prawne obowiązujące firmy w związku z prowadzoną działalnością (*Obowiązki przedsiębiorców w zakresie ochrony środowiska – konteksty unijne*), rozwój i zalety wynikające ze stosowania nowoczesnych i proekologicznych rozwiązań (*Przedsiębiorstwo przyjazne środowisku*), wykorzystywane urządzenia i działania (*Nowoczesne technologie i techniki w przedsiębiorstwach przyjaznych środowisku*) oraz najważniejsze wytyczne odnoszące się do przewidzianych w ramach projektu praktyk (*Program praktyk w module »Nowoczesne technologie i techniki wspierające gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów i przyjazną środowisku«*).

- opracowano Program doskonalenia praktycznego moduł III – „Rola badań i innowacji w budowaniu zielonej gospodarki”;

W ramach opracowania przedstawiono, z jednej strony, kluczowe elementy wpływające na wykorzystanie innowacji w bieżącej działalności firm (*Charakter ekoinnowacji oraz korzyści płynące z ich wdrażania przez przedsiębiorstwa*), a z drugiej strony, uwarunkowania współpracy między nauką a biznesem (*Zasady komercjalizacji badań i znaczenie współpracy nauki oraz biznesu w obszarze zielonej gospodarki*). Jednocześnie,

analogicznie do poprzedniego opracowania, w dokumencie zaprezentowano najważniejsze wytyczne odnoszące się do Programu praktyk (*Specyfika praktyk w ramach modułu »Rola badań i innowacji w budowaniu zielonej gospodarki«*).

- przygotowano do edycji, składu i korekty trójmodułowy Program doskonalenia praktycznego;
- opracowano elementy graficzne do trójmodułowego Programu doskonalenia praktycznego.

Opracowane programy doskonalenia zawierają logotypy oraz informacje o współfinansowaniu projektu ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

❖ Zadanie 2 – Działania rekrutacyjne

- przeprowadzono działania rekrutacyjne przez mobilnych rekruterów wśród nauczycieli kształcenia zawodowego i przedsiębiorców;
- zamieszczono ogłoszenia rekrutacyjne skierowane do nauczycieli i przedsiębiorców w pismach branżowych;
- przeprowadzono kampanię mailingową;
- prowadzono bieżącą obsługę portalu do badań online (CAWI – *Computer Assisted Web Interviews*);
- zakończono przetwarzanie danych zawartych w kwestionariuszach ankiet;
- opracowano sprawozdania z badania online (CAWI).

Do udziału w praktykach zostali zwerbowani nauczyciele przedmiotów zawodowych lub instruktorzy praktycznej nauki zawodu (prowadzący kształcenie w zawodach związanych z zieloną gospodarką), u których zidentyfikowano największą potrzebę uzupełnienia

kompetencji praktycznych w realnym środowisku pracy. W trakcie procesu rekrutacji weryfikowano aktywność nauczycieli/instruktorów w zakresie samodzielnego kształcenia (uczestnictwa w różnych formach doskonalenia praktycznego) w ciągu ostatnich 3 lat, a także wyjściowy poziom wiedzy i umiejętności w zakresie tematycznym projektu.

❖ Zadanie 3 – „Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego” – praktyki w przedsiębiorstwach dla nauczycieli kształcenia zawodowego

- rozpoczęto realizację praktyk przez 90 nauczycieli – I moduł „Odnawialne źródła energii kluczem do rozwoju zielonej gospodarki”;

Praktyki w przedsiębiorstwach mają na celu aktualizację wiedzy i kompetencji nauczycieli w zakresie nowoczesnych technik i technologii oraz nowych rozwiązań organizacyjnych stosowanych w firmach branżowych. Pierwszy moduł dotyczy zapoznania się z bieżącym wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii – takich, jak na przykład, biogazownie czy plantacje wierzby energetycznej.

- rozpoczęto realizację praktyk przez 90 nauczycieli – II moduł „Nowoczesne technologie i techniki wspierające gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów i przyjazną środowisku”;

Praktyki w przedsiębiorstwach mają na celu aktualizację wiedzy i kompetencji nauczycieli w zakresie nowoczesnych technik i technologii oraz nowych rozwiązań organizacyjnych stosowanych w firmach branżowych. Drugi moduł dotyczy zapoznania się z funkcjonowaniem przedsiębiorstw stosujących w praktyce technologie i techniki wykorzystujące odnawialne źródła energii oraz „przyjaźnie” nastawionych do środowiska naturalnego.

- rozpoczęto realizację praktyk przez 90 nauczycieli – III moduł „Rola badań i innowacji w budowaniu zielonej gospodarki”;

Praktyki w przedsiębiorstwach mają na celu aktualizację wiedzy i kompetencji nauczycieli w zakresie nowoczesnych technik i technologii oraz nowych rozwiązań organizacyjnych stosowanych w firmach branżowych. Trzeci moduł dotyczy zapoznania się z praktycznym wykorzystaniem najnowszych wyników badań w codziennej praktyce przedsiębiorstw oraz zakresem wdrażanych innowacyjnych rozwiązań, służących ochronie środowiska naturalnego.

- opiekunowie praktyk rozpoczęli wypełnianie raportów.

Jednocześnie, obok realizacji działań o charakterze merytorycznym, kontynuowano czynności związane z organizacyjno-technicznym przebiegiem projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką.*

W związku z tym:

- ❖ przy *Instytucie Techniczno-Przyrodniczym* prowadzono biuro projektu;
- ❖ prowadzono wyodrębnione rachunki bankowe dla Lidera i Partnerów;
- ❖ prowadzono portal internetowy projektu.

Zgodnie z założeniami projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką*, zawartymi we wniosku o dofinansowanie, portal internetowy przedsięwzięcia, dostępny pod adresem:

<http://zielonagospodarka.pl/index.php>,

zapewnia:

- ❖ promocję projektu – za sprawą zamieszczenia najważniejszych informacji dotyczących, między innymi, celów przedsięwzięcia, wdrażanych działań oraz danych kontaktowych Lidera i Partnerów;

- ❖ upowszechnianie projektu – na co składa się przede wszystkim jego ogólnodostępny charakter (możliwość zapoznania się z kluczowymi i bieżącymi informacjami przez osoby i podmioty bezpośrednio niezwiązane z realizacją przedsięwzięcia).

Podsumowując, wdrażanie projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką* w okresie od 1 grudnia 2012 roku do 28 lutego 2013 roku przebiegało bez problemów. Poszczególne czynności, były realizowane zgodnie z założeniami harmonogramu.

III. Podsumowanie trzeciego kwartału prowadzenia kompleksowego procesu ewaluacji projektu

W trzecim kwartale wdrażania projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką* Lider projektu (*Instytut Technologiczno-Przyrodniczy*) oraz jego Partnerzy (*Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Krajowe Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie* oraz *Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych*) kontynuowali merytoryczne działania i czynności mające na celu opracowanie programu doskonalenia praktycznego, a także rekrutację oraz uzupełnienie wiedzy i kompetencji nauczycieli prowadzących kształcenie w zawodach związanych z zieloną gospodarką.

W minionym okresie pomyślnie zakończono dwa spośród czterech merytorycznych zadań projektu, to znaczy, po pierwsze, przygotowano trójmodułowy program doskonalenia praktycznego nauczycieli kształcenia zawodowego oraz, po drugie, przeprowadzono rekrutację wśród nauczycieli (wymagających wsparcia w postaci dwutygodniowych praktyk) i przedsiębiorców (zainteresowanych dzieleniem się swoją wiedzą, nowoczesnymi technologiami i rozwiązaniami oraz przyjęciem osób na praktyki).

W konsekwencji, osiągnięto pierwszych z założonych celów szczegółowych projektu:

- ❖ wypracowano różnorodne tematycznie Programy doskonalenia praktycznego nauczycieli kształcenia zawodowego w przedsiębiorstwach przy ścisłej współpracy z przedsiębiorcami.

Przygotowano trzy Programy doskonalenia praktycznego nauczycieli (z zakresu: odnawialnych źródeł energii, technologii wspierających gospodarkę korzystającą z zasobów i roli badań i innowacji w budowaniu zielonej gospodarki) oraz przeprowadzono trzy zogniskowane wywiady grupowe (*FGI – Focus Group Interviews*), w których udział wzięli przedstawiciele nauczycieli kształcenia zawodowego, kadry zarządzającej szkół zawodowych oraz przedsiębiorców.

Z kolei rozpoczęcie przez nauczycieli kształcenia zawodowego praktyk w przedsiębiorstwach przyczyni się do osiągnięcia drugiego spośród trzech założonych celów szczegółowych (to znaczy, podniesienia poziomu wiedzy i kompetencji z zakresu nowoczesnych technologii i rozwiązań organizacyjnych, stosowanych w zielonej gospodarce, u nauczycieli kształcenia zawodowego z terenu całej Polski).

Wszystkie podjęte Zadania oraz ich poszczególne Etapy – przewidziane na trzeci kwartał wdrażania projektu – były realizowane zgodnie z przyjętym harmonogramem przedsięwzięcia. Biorąc pod uwagę prawidłowy przebieg przedsięwzięcia, nie jest konieczne formułowanie rekomendacji, mających ewentualnie usprawnić jego realizację.

IV. Zakończenie

Opracowanie „Raport okresowy nr 3 dotyczący ewaluacji projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką*” jest dokumentem prezentującym działania i czynności realizowane w trzecim kwartale wdrażania przedsięwzięcia oraz wnioski z ich oceny. Raport skupiony jest przede wszystkim na analizie jakościowej danych zastanych, dotyczących poszczególnych działań i czynności.

Wdrażanie projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką* w okresie od 1 grudnia 2012 roku do 28 lutego 2013 roku przebiegało bez problemów. Poszczególne czynności, były realizowane zgodnie z założeniami harmonogramu. Dotychczasowe prawidłowe prowadzenie działań pozwala przypuszczać, iż w kolejnych kwartałach projekt będzie wdrażany bez poważnych zakłóceń, a wszystkie cele i wskaźniki zostaną osiągnięte.